

Õiguskantsler

Teie nr

Meie 09.04.2024 nr 7-4/231818/2402098

Ettevõtte maksukäitumise hinnang

Austatud avaldaja

Kirjutasite, et Maksu- ja Tolliamet (MTA) avalikustab Teie ettevõtte kohta väärraid maksukäitumise hinnanguid. Selgitasite, et Teie ettevõtte töötajate keskmine töötasu ei vasta tegevusvaldkonnas makstavale keskmisele töötasule, sest mõned ettevõtte töötajad töötavad osakoormusega. Olete selle tõttu pöördunud MTA poole ning MTA parandas ettevõtte maksukäitumise hinnangut, kuid järgmise perioodi hinnangus tehti sama viga uuesti.

Palusime MTA-l selgitada, millisel õiguslikul alusel maksukäitumise hinnanguid koostatakse ja avalikustatakse ning miks oli MTA-l vaja Teie ettevõtte maksukäitumise hinnangut uuesti parandada.

Seadus kohustab MTA-d kontrollima, kas ettevõtte on maksud arvestanud ja tasunud õigesti (maksukorralduse seaduse (MKS) § 10 lg 2 p 1). Seejuures peab MTA ka rikkumisi ennetama ja maksumaksjaid nõustama. Ühtlasi töötab maksuhaldur välja meetmeid, mis aitavad kaasa maksumaksja kohustuste täitmisele. Ühe sellise meetmena on kasutusel maksukäitumise hinnangu teenus. MKS § 14¹ näeb ette, et maksuhaldur võib saata maksukohustuslasele meeldetuletusi ja teavet. Maksukäitumise hinnangu rakendus on reguleeritud Vabariigi Valitsuse 07.03.2019 määruse „[Maksukohustuslaste registri põhimäärus](#)“ §-s 34¹ (viimati muudetud 21.12.2023).

Ettevõtte maksukäitumise hinnangud on küllaltki üldised riskihinnangud, maksukäitumist hinnatakse skaalal 1–3 (1 – olulised puudused, 2 – mõned puudused, 3 – kõik korras) kaheteistkümne näitaja alusel. Üks näitajatest kajastab ettevõtte töötajate keskmise töötasu võrdlust Eesti keskmise töötasuga samadel ametikohtadel.¹

Maksukäitumise hinnangu teenust kasutades on ettevõtjal võimalik teada saada, millist teavet on riik tema maksukäitumise kohta kogunud ning milliseid järeldusi on sellest teinud. Seega, kui ettevõtja on sattunud teatud kriteeriumide järgi riskitsooni, saab ta kas oma käitumist korrigeerida või MTA-le selgitada, et erinevused on näiteks tema ettevõtluse laadi, mahu või muude asjaolude tõttu põhjendatud, ning taotlema hinnangu parandamist.

---

¹ Vt [võrdlusandmed ümbrikupalga riskide maandamiseks](#).

Ettevõtja saab tutvuda tema kohta kogutud andmetega (konkreetsel juhul riskihinnanguga) ning soovi korral neid andmeid jagada teiste ettevõtjatega. Järelikult võib ettevõtja ise valida, kas ta soovib enda maksukäitumise hinnangu avalikustada või mitte. Hinnangu avaldamise nõusoleku saab igal ajal tagasi võtta.

MTA selgitas, et kuna esialgsed riskikäitumise hinnangud tuginevad mõne näitaja statistilisele keskmisele, võib paratamatult tekkida vajadus koostöös ettevõtjaga hinnangut parandada. MTA kinnitas, et ettevõtte töötajate osajaga töötamist on arvutusmudelites arvesse võetud, kuid täpset mudelit koos kõigi andmetega tööandjatele ei avaldata.

Kui tööandja leiab, et keskmiste palgaandmete võrdlusel põhinev hinnang on eksitav, ning pöördub MTA poole ja põhjendab oma väiteid, on võimalik hinnangut muuta. Muudetud hinnang kehtib 12 kuud.

Niisiis võib öelda, et lõplik maksukäitumise hinnang valmib tihti koostöös ettevõtjatega, arvestades neilt saadud lisateavet.

Praegusel juhul võis vea kordumine tuleneda selge infovahetuse puudumisest ameti ja ettevõtja vahel. Ettevõtjal ei olnud arvatavasti piisavalt infot ametniku otsustuste, selle põhjuste ning MTA ootuste kohta. MTA lubas, et edaspidi püütakse selliseid olukordi ennetada ja selgitada paremini, milles seisnevad ettevõtte puudused, mida oodatakse teenuse kasutajalt ning mida saab teha maksukäitumise riski maandamiseks. MTA leidis, et võib edaspidi teha infosüsteemi märke selle kohta, et ettevõtte töötajate töötasu on keskmisega võrreldes madalam näiteks töömahtude tõttu. Mõistagi võib olukord ettevõttes hiljem muutuda (nt töötajad vahetuda, töömaht muutuda jne), mis tähendab, et pikema aja möödumisel ei pruugi selline märgede enam olla ajakohane. Sellepärast on ka otsustatud, et muudetud hinnang kehtib 12 kuud.

Austusega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise